

Fiche 3: Richtlijn minimumnormen asiel (gewijzigde versie)

Titel:

Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus.

Datum raadsdocument: 11 juli 2002
Nr. Raadsdocument: 10279/1/02
Nr. Commissiedocument: COM(2002) 326 def/2
Eerstverantwoordelijke ministerie: JUST i.o.m. FIN, BZ, VWS

Behandeltraject in Brussel:

Raadswerkgroep Asiel, vervolgens het Strategisch Comité voor immigratie, grenzen en asiel en ten slotte de JBZ Raad.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar):

In verband met deze richtlijn is de Commissie voornemens een contactcomité in te stellen. De hiertoe vereiste huishoudelijke middelen worden vrijgemaakt op grond van het jaarlijkse besluit van de Commissie inzake de toewijzing van middelen. Na vaststelling van de richtlijn is het voorstel driemaal per jaar een vergadering van het contactcomité te beleggen, waarvoor de totale kosten € 29.250 bedragen.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Doel van de ontwerp-richtlijn is het op communautair niveau vaststellen van minimumnormen inzake asielprocedures in de lidstaten voor de toekenning en intrekking van de vluchtelingenstatus. Het voorstel betreft een wijziging van het eerste voorstel van 20 september 2000 [COM(2000)578]¹ op basis van de conclusies van de Europese Raad van Laken waarin de Commissie is verzocht een gewijzigd voorstel uit te brengen. In dit voorstel zijn tevens de conclusies van de JBZ-Raad van december 2001 hieromtrent² verwerkt. Het voorstel is een communautair initiatief op het gebied van asielprocedures dat met het oog op de totstandbrenging van een gemeenschappelijk Europees asielstelsel is opgesteld. De minimumnormen voor procedures in de lidstaten zijn daarmee een eerste stap in de richting van verdere harmonisatie van procedurele voorschriften met het oog op conclusie 15 van de Europese Raad van Tampere van 15 en 16 oktober 1999, waarin gesteld wordt dat de communautaire voorschriften op termijn moeten leiden tot een gemeenschappelijke asielprocedure in de Europese Unie.

Het voorstel heeft hoofdzakelijk betrekking op alle regelgevingsinstrumenten en -mechanismen waarvan de lidstaten gebruik kunnen maken om asielverzoeken snel en correct te behandelen. De ontwerp-richtlijn bevat hiertoe drie soorten voorschriften:

- procedurele waarborgen;
 - minimumvereisten voor het besluitvormingsproces en
 - gemeenschappelijke normen voor de toepassing van bepaalde begrippen en praktijken.
- De maatregel verplicht lidstaten echter niet om uniforme procedures in te voeren. Tevens geeft het voorstel de lidstaten de mogelijkheid van bepaalde regels af te wijken, indien zij dat wensen.
- Op basis van de conclusies van de JBZ-Raad van 20 december 2000 en het rapport van het Europees Parlement³ is ten opzichte van het eerste voorstel een aantal wijzigingen in het voorstel opgenomen, waaronder:
- aanpassing van de procedurele waarborgen, waarbij sterker rekening wordt gehouden met misbruik van de procedure;
 - vereenvoudiging van het systeem waarbij meer zaken binnen de versnelde procedure kunnen worden behandeld;
 - een speciale regeling voor asielverzoeken aan de grens en voor tweede en herhaalde asielaanvragen;
 - beslistermijnen zijn niet langer opgenomen in de richtlijn;
 - vereenvoudiging van de regeling ten aanzien van beroep;
 - opname van een regeling voor regelmatige evaluatie van de implementatie en toepassing van de richtlijn.

Rechtsbasis van het voorstel: artikel 63, eerste lid onder d, van het EG-verdrag.

¹ Zie fiche in *Kamerstukken II* 22112,179 dd. 22-01-01

² doc 15107/1/Rev 1

³ OJ C 77 E, 28.03.2002, 94

Comitologie: n.v.t.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Het voorstel van de Commissie sluit aan bij het in het EG-Verdrag neergelegde doel om een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te creëren, wat onder meer het nemen van maatregelen op het gebied van asiel vereist. De specifieke doelstelling van dit initiatief is het vaststellen van minimumnormen voor de asielprocedure om hiermee de verschillen in procedures, begrippen en praktijken in de lidstaten te verkleinen. De minimumnormen zullen bijdragen tot een beperking van secundaire bewegingen van asielzoekers die het gevolg zijn van de uiteenlopende procedures in de lidstaten. Het voorstel van de Commissie kan daarmee de subsidiariteitstoets zonder meer doorstaan. Hetzelfde geldt voor de proportionaliteitstoets. De door de Commissie voorgestelde richtlijn gaat niet verder dan de doelstelling uit het EG-verdrag waarop de richtlijn is gebaseerd.

Nederlandse belangen:

Nederland hecht sterk aan het bereiken van een gemeenschappelijke asielprocedure, waartoe dit voorstel voor een richtlijn inzake minimumnormen een eerste stap vormt. Om dit uiteindelijke doel te bereiken is het van belang dat het niveau van de minimumnormen zodanig is dat het de weg bereidt naar de volgende stap van gemeenschappelijke normen. Tevens zou zoveel mogelijk een eenvormige toepassing van deze minimumnormen door alle lidstaten dienen te worden gegarandeerd. Daarnaast meent Nederland dat de minimumnormen voor asielprocedures niet beperkt moeten worden tot asielaanvragen op basis van het Vluchtelingenverdrag. Deze minimumnormen zouden ook van toepassing moeten zijn op aanvragen van subsidiaire bescherming.

Het belang voor Nederland van het vastleggen van bepaalde procedurele minimumnormen voor de asielprocedures in de lidstaten ligt in de verwachting dat de secundaire toestroom van asielzoekers als gevolg van uiteenlopende of gunstigere proceduremogelijkheden zal verminderen. Dat betekent echter dat het niveau van de minimumnormen niet te laag zou moeten worden vastgesteld en dat nationale afwijkingsmogelijkheden tot een minimum beperkt moeten blijven.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden(IPO/VNG):

Hoewel de bespreking van het voorstel in Brussel nog niet van start is gegaan is de verwachting dat het voorstel niet of nauwelijks aanpassingen van de Nederlandse asielprocedure zal vereisen. Consequenties voor de Nederlandse regelgeving en het beleid zullen derhalve naar verwachting beperkt zijn.

Rol EP in besluitvormingsprocedure: Adviesrecht.